№ 45
პარასკევი, 3 მარტი, 1900 წ.

1877—1900

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

№ 45
პარასკევი, 3 მარტი, 1900 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲑᲔᲭᲓᲐᲚᲐᲓ
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

ᲑᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲦᲘᲠᲘᲜᲐ:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 227

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 227

პარასკევს, 3 მარტს, დილის 10 საათზედ,

თავად ალექსანდრე დავითის მის ჭავჭავაძის

გარდაცვალების მეორმოცე დღეს, დიდების ეკლესიაში გარდახდილ იქმნება წირვა და პანაშვიდი განსვენებულის სულის მოსახსენებლად. (2—59—2)

სახალხო სეირნობა
საქველმოქმედო ბაზრითურთ

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების სასარგებლოდ“. განზრახულია გაიმართოს მაისში. შემოწირულებათა წარმოგზავნა ამ ბაზრისათვის შეიძლება კნ. ოლგა თადეოზის ასულს ჭავჭავაძესთან, ნიკოლოოზის ქუჩა, № 21.

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძველის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილამობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიული (სიფილისი) ⁊ საშრდეს ავადმყოფობანი.

ᲨᲐᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲡᲘ. 9—10 საათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი დანგრეულებისა.

**ზ. ᲘᲐᲚᲘᲜᲘᲐᲜᲘᲐᲜᲘᲐ

ზედ აქვს დამყარებული. როგორც შევიტყეთ, მეტად გაჭირვებულ მდგომარეობაშია გორის მაზრაში სეტყვისაგან დაზარალებულნი მცხოვრებნი, განსაკუთრებით-კი სოფ. ახალ უბანისა. ამ სოფლის მკვიდრთ კავკასიის სიამპერატორო სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებისათვისაც მიუმართავთ თხოვნით: გვიშველეთ, დაგვეხმარეთ რითმიმე, გადაგვარჩინეთ შიმშილისაგან შევიწროება ვანადგურებასა. სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს ყურადღება მიუქცევია ამ თხოვნისათვის და დაუდგენია, წარუდგინოს იგი ტფილისის გუბერნატორს თვისის მოხსენებით, რომ რაიმე შემწეობა აღმოეჩინოს ულუმა-ბეროდ დარჩენილს სალხს.

*** 29 თებერვალს გაჩენილ ცეცხლისაგან, როგორც უკვე გვქონდა აღნიშნული, დიდი ზარალი მოუვიდათ კალინცევისა და პანკინის სახლებში მცხოვრებთ, რომელთაც რაც-კი გააჩნდათ, სულ ერთიანად ჩაეღუბათ; თუ რამ მოასწრეს და ცეცხლს გადაარჩინეს, ისიც დაეკარგათ და დაემტვრათ, ასე რომ ყოველად შესაბრალისს მდგომარეობაშია 24 სახლობა, მით უმეტეს, რომ ესენი უმეტესად რკინის გზის დეპოსა და სახელოსნოს მოხელენი არიან, რომელთაც გროშობით შეძენილი ქონება ერთ ღამეს ჩაებუგათ. ზარალი დაწვრილებით არ არის ჯერ გამორკვეული; როგორც ამბობენ, სახლის პატრონს პანკინს 3,000 მანეთად ჰქონია დაგირავებული სახლი და 7,000 მან.-კი დაზღვეული. კალინცევს 1,500 მ. ბანკში ჰქონია დაგირავებული სახლი, ხოლო 5,000 მან. დაზღვეული. ჯერ-ჯერობით ვერ გამოურკვევიათ მიზეზი ცეცხლის გაჩენისა. ჩვენ უკვე გვქონდა მოხსენებული, თუ რამდენად ხელს უშლიდა ცეცხლის მქრობელს რაზმს ანდრეევის ქუჩაზედ თვეობით ჩამდგარი ლაფი. ამას ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ იმ კუთხეში, სადაც ცეცხლი გაჩნდა, მხოლოდ ერთი წყლის მილი აღმოჩნდა და ისიც იმდენად ცოტა წყალს იძლეოდა, რომ თითქმის ერთის ვერსის სიშორიდგან დასჭირდა ცეცხლის მქრობელს რაზმს ცეცხლის საქრობად წყლის მოტანა.

*** ტფილისში (გოლოვინის პროსპექტი, № 47) საბადოსნო საზოგადოების კავკასიის განყოფილებამ ამ ჟამად დაიარსა განსაკუთრებული ბიურო, საიდანაც მსურველთ შეუძლიანთ საღამოობით უსასყიდლოდ მიიღონ ყოველგვარი დარიგება და ცნობა ბალნოსნობის შესახებ.

*** 1 მარტიდგან ტფილისის გუბერნიის მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამართველოში, გამგის ბ-ნ ბეკის თავმჯდომარეობით, დაიწყო ტფილისის გუბერნიისა და ზაქათალის ოლქის ტყის მცველთა სხდომები.

*** უწმ. სინოდს განუმარტავს ყველა ეპარქიებისათვის, რომ ფიცაილურად სიღარიბის მოწმობის მიცემა შეუძლიანთ მხოლოდ სამოქალაქო უწყების დაწესებულებათ, ხოლო სასულიერო წოდების პირთ არა აქვთ ნება ამ გვარ მოწმობების მიცემისაო.

*** ქუთაისი. წიგნების გამომცემელ ქუთაისის ამხანაგობის პირველი კრება, რომელიც დანიშნული იყო 18 თებერვალს, არ შემდგარა წევრთა საკმო რიცხვის დაუსწრებლობის მიზეზით. ამის გამო მეორე კრება დანიშნულია 5 მარტს, კვირას, საღამოს შვიდ საათზე, ქუთაისის ქალაქის საბჭოს დარბაზში. კრებამ უნდა აირჩიოს გამგეობის წევრები და ამხანაგობის წესდების რამდენიმე მუხლი შესცვალოს.

*** როგორც „კავკ“-ს ატყობინებენ, ახალქალაქი და გუმბრის შუა დიდას თოვლის გამო საფოსტო გზა შეკრულია. ამიტომ ფოსტა, ვიდრე გზა გაიხსნება, ახალქალაქში ბორჯომსა და ახალციხეზედ იცვლის.

*** რადგანაც ყარსის რკინის გზაზე ჯერ კიდევრა მატარებლების წესიერი მიმოსვლა, ფოსტა-ტელეგრაფის მთავრობამ განკარგულება მოახდინა, რომ გუმბრსა და ყარს შუა საფოსტო გზა და სადგურები გაუმქდნენ.

*** შარშან ტფილისის სამოსამართლო მუდმივმა კანონიერი სჯმე სოხუმის ოლქის კოდრის ნაწილის ფერისას ჩეკოლეგისა, რომელსაც ბრალდებოდა დაბა ჩაკვიჩირის მეცხოვრეს, ეზნაურის ფარნეს დავითაის ეურანტეს და სხვა დანაშაულობის ჩადენა სამსახურის შესრულების დროს. მუდმივმა ჩეკოლეგი დამნაშავედ იცნო და მაუსაჯა ექვსას თვით სუსპენზიაში დამატებრივ. ეზნაურმა ფარნეს დავითაიმ მუდმივსა სთხოვა, განკარგულება მოახდინეთ, რომ ჩეკოლეგმა თავისი სასჯელი მოიხადოსო.—მუდმივმა ამაზედ ბ-ნს დავითაის კამოუგზავნა, რომ ჩეკოლეგს ახლი დანაშაულობა ჩაუდენია და ამიტომ მაშინ იქმნება სასურველი, ეკეთებინა ეს, ეს-ესაა, ბანკარგულება მოახდინეთ, რომ ჩეკოლეგმა თავისი სასჯელი მოიხადოსო.—ეს ამ სამართლო ამ ახლ სჯმესაც განუხილავსო.

*** ამას წინად ახ. ლ. ფედოროვმა გამოუცხადა პოლიციის მე IX ნაწილს, რომ ღამის 11 საათზე, როდესაც შინ მივდიოდი, თავს დამეცა ტფილისის მცხოვრებელი იაგორ ათუაშვილი ბებუთით, წამართვა ქუჩეი, ბეჭრის ქუდი და გაიქცა. ათუაშვილი უკვე შეიპყრეს და მოტაცებული ნივთებიც უპოვნეს.

ᲨᲔᲓᲒᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲪᲕᲚᲔᲑᲐ. „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“-Ს № 44-ᲘᲡ მეოთხე ახალს ამბავში შედგომით დაბეჭდილია: „4 თებერვალს ტფილისის სამოსამართლო“ და სხვ., უნდა იყოს: „4 მარტს“ და სხ.

დაბალ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ᲚᲐᲜᲩᲮᲣᲗᲘ, (ᲒᲣᲠᲐᲗ). ხალხი დიდის სახარშველით მეიკვნა სკოლის დარსებას და მარკელ დღესვე ასზედ მეტი მთხოვნელი გამოცხადა როგორც ლანჩხუთიდგან, ისე გურიის სხვა-დასხვა სოფლებიდგან, მაგრამ რადგან სკოლის ვერც შენობა დიაეტვეკ და ვერც ერთი მასწავლებელი იკისრებდა მეტის მოვლას, სამოგ-და-ათზედ მეტი მოსწავლე ვერ მიიღეს სკოლაში. სკოლას გარეშე დარჩენილი ბატრა ბუდ-ამოგვნესთ მიზეზუნებდნენ თანასაკენ. თუმცა ლანჩხუთის სკოლებში 600-ზე მეტი მოსწავლეა, მაგრამ ამათ რიცხვში ერთი ქალი არ ურევია და კიდეც ამიტომ იყო, რომ ასე უეცრად ამდენი მთხოვნელი მოაწყდა სკოლას. ჯერ ჯერობით სკოლას ქონებრივად დამხმარე არაკანა ჭეკვეს და ერთის კეტისაგან სკოლის ეკონომიეკ მოთხოვნილების და მასწავლებლის დამშაოფოდება მეტად სამნელია. საქართა, სკოლას დამხმარე ადმოურნდეს, რომ სამე წარმატების გზას დადგეს. მოამავალს წელსა სკოლას უნდა ექნეს ორჯელ მეტი შენობა, საჭირო ნივთები და ორი მასწავლებელი, რადგან მარტო ასანი გმრავნ მთხოვნელებად, ვინც წარსულ ოქტომბერში უკანკალის გამო ვერ მიიღეს. ხოლო, რაც შეეხება მასწავლებლების ეკანკალის, ეს კი სამოსწავლოო საბჭომ უნდა გადადოს ამ ფულებიდგან, რომელიც სამრეკლო სკოლას ეძლევა. თუ ეს ასე არ მოხდა, სკოლას არსებობა ადარ შეეძლება და ჩვენი სახარული მეტად ხანმოკლე გამოდგება. თუ ეს სკოლა ორკლასიანად გადაკეთდა, ამით შეუძლიან სრკეებლობა ლანჩხუთს გარდა სხვა სოფლებსაც, მაგალითად: ჯეთს, აგანს, ბამითს, მამათს, ჩაბათს, ჯუფუეთს და ნიგოითს.

გრ. ურატაძე

რუსეთი

კარგა ხანია ლაპარაკია აღძრული იმის შესახებ, რომ რუსეთში ახალი კალენდარი იქმნას შემოღებული. ამ საქმის გან ახილველად განსაკუთრებული კომისია იქმნა არჩეული რუსეთის სიმპერატორო სასტრონომიო საზოგადოებაში. 24 თებერვალს ხენებულ საზოგადოებაში პროფესორმა გლაზენაპმა აუწყა კომისიის გარდაწყვეტილება. კომისიის აზრით, შეუძლებელია ახლა რუსეთში შემოღებულ იქმნას გრეგორიანის კალენდარი, ე. ი. რომელიც დასავლეთ ევროპაშია ხმარებაში.

— შინაგან საქმეთა სამინისტროში, როგორც სატახტო ქალაქის გაზეთები იუწყებიან, ლაპარაკია აღძრული იმის შესახებს, რომ შეცვლილ იქმნას აწ არსებული წესი სოფლის სკოლების დაარსებისა იმ გუბერნიებში, სადაც ერობა არარის შემოღებული. როგორც ეუწყვითან, ამან ეამად სკოლების შენახვისათვის ზრუნავენ სოფლის საზოგადოებანი, რომელნიც სხვა და სხვა მიზეზით ხარჯს არ იხდიან და სკოლებს გაჭირვებაში აგდებენ. ამის გამო ახლად აქვთ ასეთ გუბერნიებში სკოლის დაარსების და შენახვის საქმე, ვიდრე იქ კრება იქმნება შემოღებული, დაარკვიონ საგუბერნიო მთავრობა. ამასთან სკოლაში სიარული საყალდებულოდ გავხადონ ორსავე სქესის ბავშვებისათვის. ამ სკოლების შესანახად მაზრებში განსაკუთრებული გარდასახადი იქმნება შეკრებილი.

უცხოეთი

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡ - ᲢᲠᲐᲜᲡᲕᲐᲐᲚᲘᲡ ᲝᲛᲘ.

გაზეთებში ცნობებია დაბეჭდილი, თუ რამდენი კაცი უმსხვერპლია ინგლისელებს მხრივ ლედასმიტის განთავისუფლებისათვის ბრძოლას, ე. ი. რამდენი დახოცილა, დაჭრილა და ტყვედ წაუყვანიათ ბურებს. კოლენზოსთან ბრძოლის დროს ინგლისელებს დაუკარგავსთ 1,145 კაცი, პოტგიტერს. დრაფტთან—381, სპიონსკოპთან—1,761, ბლანკვანთან და პატერსთან—1,197; სულ 4,484 კაცი. ამის თუ მეკუმატებთ ადეა შემორტემულ ლედასმიტში ბურებთან ბრძოლის დროს და ავადმყოფობის გამო დახოცილთა რიცხვს, რომელიც, ინგლისურ კაზეთების ანგარიშით, 2,413 კაცს უდრის, გა.

ნოს, მაგალ კი არ უნდა ცხოვრება, მონაგრება რაო?“ მეტი ჩარა არსაიდან იყო, სტეპკო დაშმორჩილდა თავისს ხვედრს.

ამ დროს სტეპკო თვრამეტ-ცხრამეტის წლის მაღალ-მაღალი, შავ წვერ-ულვაშ ამშვანებული კოტტა, წარმოსადეგი ყმაწვილი იყო. თუმცა ძმამ და რძალმა ნება არ მისცეს სწავლა განეგრძო, მაინც ამ სწავლის სურვილს გულის სიღრმეში ტკბილად სათუთად ინახავდა, ულოლიავებდა და დროებით ამ ნებიერ აზრს სხვა-და-სხვა ნაცნობთაგან გამორთმეულ ქართულ წიგნებისა და ჟურნალ-გაზეთების კითხვით იკმაყოფილებდა. ეს გარემოება ზენობიერს გულზედ ჰხეთქავდა, არ იცოდა ჯვარისაგან რა ექნა. სტეპკოსათვის რომ პირდაპირ ვერ გაემხილა თავისი ბრაზი, ზენობიერი ქმარს აყრიდა შავ დღეს.

— ადამიანო, შენი ძმაუა იმიტომ დაეკარეთ სახლში, რომ რაღაც ქალაღლებს ჩაჰყურებს მთელი ცისმარე დღე და ტოლ-ამხანაგებში დაიარება? უთხარი, ერთ ადგილას ფეხი მოიბომბეწკოს, თვალ-ყურიანად იყოს დუქანზე, თორემ ამის მეტი ყელში აღარ ჩავა...

ანდრია როგორ დაუშვებდა ძირს ზენობიერის სიტყვას, იმისს უნებურად როგორ მოიქცეოდა. ისიც დილა-საღამოს სტეპკოს სულ იმას ჩასჩიჩინებდა: „წიგნები და გაზეთები

რა მოვაპრის ხელობაა, სტეპკო—ე ამხანაგებთან ტანტალსაც თავი დაანებე,—ხვალ-ხვალზეეთ უნდა დაგნიშნოთ, დაგაქორწილოთ, შენ კი ჯერ ფულის ყაირათი არ იცი, მოგების ყადრი არა გაქვს“, და მწარე ნაღელიანად გაიქნევდა ხოლმე თავს ანდრია. ბევრჯელ ითმინა სტეპკომ რძალ-ძმის საყვედურით გაყღენთილი სიტყვებით ცხვირის გახვრეტა; ბოლოს, რომ ვეღარ გაუძლო ამ ჯოჯოხეთურ ცხოვრებას, დაუსრულებელს სამდურავს, გაუკადნიერდა ძმას და კრძალვით ასი თუმანი მოასთხოვა მამისეულ ქონებიდგან: „მე აქ ვეღარ დავდგები, რუსეთში უნდა წავიდე და ეგ ფული დამეხარჯებაო“. ცოლ-ქმართ დიდად იტაცეს სტეპკოს თხოვნა, ბევრი იუარეს, მაგრამ იმან ისეთი ჩონგური ჩაუგდო, დაეინებინთ თხოლულობა ამ ფულს, რომ ბოლოს ანდრიამ გადასწყვიტა მიეცა ძმისთვის ეს ფულები. ასი თუმანი ჩაიდვა სტეპკომ ჯიბეში და რუსეთისაკენ მოუსვა.

ამის შემდეგ ათი წლის განმავლობაში სტეპკოსი ვეღარაფერი გაიგესა და დაწერილებით იმის მეტი, რომ ის სატახტო ქალაქში სცხოვრობდა. მხოლოდ ამ ბოლო წელს მოუვიდა ანდრიას ძმისაგან რამდენიმე წერილი, რომლებშიაც იგი იუწყებოდა, რომ სოფლად მოსცლას აპირებდა ერთის საკეთილო საქმის განსახორციელებლად და ძმასაც შემწეობას, დახმარებასა სთხოვდა. ცოლ-ქმართ შორის ზემორე აღწერილი ლაპარაკი სწორედ ამ ამბავმა გამოიწვია.

II

ენკენისთვის ბოლო რიცხვები იყო. სოფელ X-ს სერს ძველი ნამგალივით გალეული მთვარე ერთ წყრთის ოდენად ამოსცილებოდა და თავისს თუმც მკრთალს, მაინც ეშხით სავსე, მსალიმონო ნათელს აბნევდა დედასიწყას, გასათხოვრად მომზადებულ, ორის ხელით პირდაბანილ ქალსავით პირ ახვეული და ესე მოელვარე, მანაზებული საროს ტანის რხეევით მისცურავდა, მიიკლაკნებოდა მოკამკამებულ, ვარსკვლავებით შეუქდილ ცის გუმბათზე. ღამის ცხრა საათი იქნებოდა, რომ ქერაანთ სახლის ეზოში ოთხცხენიანი ეტლი გაჩერდა. ანდრია და ზენობიერი ხმაურობაზე მიხვდნენ, რომ სტეპკო უნდა ყოფილიყო და გარედ გამოცვივდნენ. სტეპკო, სამგზავრო ტანისამოსში გამოწყობილი, მიესალმა დიდის ხნის უნახავს ძმა-რძალს და მხურვალედ გადაჰკონა ორნივე. ამ ამბორისა და მცირეოდენ მოკითხვის შემდეგ ყველანი მეორე სართულში აეიდნენ, სადაც დიდი ჩამოსაკიდი ლამპარი სასამოვნოდ ანათებდა სოფლურს ვემოვნებაზედ მორთულს დარბაზს. ძმები სავარძელზედ ჩამოსხდნენ, ზენობიერი-კი ფუსფუსებდა, მაზლის ბარგს ალაგებდა. „ჩემო მაზლო, მიუბრუნდა სტეპკოს ზენობიერი, როდესაც საქმეს მორჩა და ისიც სკამზე ჩამოჯდა, როგორ მოგდომია რუსეთში ყოფნა!... დავაყაკებულხარ, ფერი გადაგიწმენდია, დამშვენებულხარ“...

მართლაც მაღალის ტანის, მშვენიერის წარმოსადეგობის, ეშხიანის შავ თვალ-წარბის პატრონი სტეპკო მტრისათვისაც-კი საამური შესახედაი იყო. თვალების გონიერული ზიმ-ზიმი და ხშირ, უკან დადავარცხნილ თმაში აქა-იქ გამომსჭვირვალი, ვარსკვლავთა გუნდში ქუატა ვარსკვლავესავით ადვილ შესამჩნევი, თეთრი თმები ჰმოწმობდნენ, რომ ამათ პატრონს ამდენი ხანი რუსეთში უქმად არ გაეტარებინა, გონებრივ შრომას და ფიქრს თავისი აუცილებელი ადგილ დაესვა. სამგზეროდ ამისი ძმა განხორციელებულს წინააღმდეგობას წარმოადგენდა. შუთანა ტანისა, წითლად ჩაყუქებულ, წვერ-მოპარსულ ანდრიასათვის რომ შეგეხედნათ, გეგონებოდათ, ამას თავის დღეში დარდისა და მწუხარების გემო არ უნახავს, არ გამოუცდია, თითქოს ბუზიც არ აჰფრენნიაო, ისეთი ალუშფოთებელი, უფიქრელი ცმაყოფილება ეფინებოდა სახეზედ. ბუდიდგან გამობერილის თვალების ცქრიალზედ შეატყობდით, რომ თუ ანდრია რაიმე საგანზედ გულაპარაკებოდათ, უსათუოდ გულში ფულის თვლა-ანგარიშში იყო. „დღეს ამდენნაი ეივაპრე, ამდენი ქასორმა გლაზენაპმა აუწყა კომისიის გარდაწყვეტილება. კომისიის აზრით, შეუძლებელია ახლა რუსეთში შემოღებულ იქმნას გრეგორიანის კალენდარი, ე. ი. რომელიც დასავლეთ ევროპაშია ხმარებაში.

— შინაგან საქმეთა სამინისტროში, როგორც სატახტო ქალაქის გაზეთები იუწყებიან, ლაპარაკია აღძრული იმის შესახებს, რომ შეცვლილ იქმნას აწ არსებული წესი სოფლის სკოლების დაარსებისა იმ გუბერნიებში, სადაც ერობა არარის შემოღებული. როგორც ეუწყვითან, ამან ეამად სკოლების შენახვისათვის ზრუნავენ სოფლის საზოგადოებანი, რომელნიც სხვა და სხვა მიზეზით ხარჯს არ იხდიან და სკოლებს გაჭირვებაში აგდებენ. ამის გამო ახლად აქვთ ასეთ გუბერნიებში სკოლის დაარსების და შენახვის საქმე, ვიდრე იქ კრება იქმნება შემოღებული, დაარკვიონ საგუბერნიო მთავრობა. ამასთან სკოლაში სიარული საყალდებულოდ გავხადონ ორსავე სქესის ბავშვებისათვის. ამ სკოლების შესანახად მაზრებში განსაკუთრებული გარდასახადი იქმნება შეკრებილი.

უცხოეთი

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡ - ᲢᲠᲐᲜᲡᲕᲐᲐᲚᲘᲡ ᲝᲛᲘ.

გაზეთებში ცნობებია დაბეჭდილი, თუ რამდენი კაცი უმსხვერპლია ინგლისელებს მხრივ ლედასმიტის განთავისუფლებისათვის ბრძოლას, ე. ი. რამდენი დახოცილა, დაჭრილა და ტყვედ წაუყვანიათ ბურებს. კოლენზოსთან ბრძოლის დროს ინგლისელებს დაუკარგავსთ 1,145 კაცი, პოტგიტერს. დრაფტთან—381, სპიონსკოპთან—1,761, ბლანკვანთან და პატერსთან—1,197; სულ 4,484 კაცი. ამის თუ მეკუმატებთ ადეა შემორტემულ ლედასმიტში ბურებთან ბრძოლის დროს და ავადმყოფობის გამო დახოცილთა რიცხვს, რომელიც, ინგლისურ კაზეთების ანგარიშით, 2,413 კაცს უდრის, გა.

ლაქში გავგზავნე, ამდენი სახლში დაიხარჯა“... და სხვა ამ გვარები. ასე, რომ ანდრიას თავის სიცოცხლეში ღღიერ ანგარიშ და მოგების მისწრაფების მეტი სხვა ვერა რაიმე სულიერი მოქალაქეობა, გონებრივი ინტერესი ვერ ამოძრავებდა, ვერ გაიტაცებდა.

ვერცხლის, გროშის გროშზედ მიმატების მოყვარულობაში არც ზენობიერი ჩამოყრიბებოდა ანდრიას, სამაგიეროდ, ზედმეტად ზენობიერი მტაცეკ, მედგარის ხასიათის მქონე იყო და არასოდეს სინიდისის მხილება ერთხელ გაკვალულ ლარსა და ხაზს ვერ დაადგებინებდა და ამ მხრივ ქმარზედ ამას ეს უპირატესობა ჰქონდა და ზედგაელენაც. თუ რაიმეს სისუსტეს, ორეოფობას შეატყობდა ქმარს, ზენობიერი ღველფს, ცხარე სიტყვების თურთქლსა და ცეცხლს დააყრიდა თავზედ ქმარს და წუთიერს რეევას, ყოყმანს მოაშლევინებდა. ასე და ამ გვარად ზენობიერმა მიაჩქლამინა ანდრიას მაზლის წილი ქონება. რა იცოდა სტეპკომ, თუ ის ეხლა პირში ჩალა გამოვლებული, მშრალზედ იყო გარიყული, პირს უკან პუპლუც შეთვლილი. ის-კი ოცენებით მოხიბლული, ტანილ გრძნობით გატაცებული, მოისწრაფოდა ნათესავებთან ერთად შემშეულიყო შრომის უღელში, რომ ხალხს დახმარებოდნენ, სისხლის ცრემლი მოეწმინდათ მათთვის. ანდრია ჭკოთხავდა ძმას

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოდის, რომ სულ დღეუშული 6,897 კაცი. რაღა თქმა უნდა, კი მსხვერპლი ერთობ დიდია, თუ მსეგეკლობაში ეეკუთვნეთ, რომ 8—10 ათას კაცის გასუნთავისუფლებლად იყო იგი შეწირული.

— დორდ შეტუუნისათვის, რომელიც დადი ეუმეოოფილა გამოაეწეა ჯარის კაცთა შორის თავისის ეჩიეობათ სიმხეედრა სამეეეეში და ეუეს-რაგა მოემეედეთ, დეეაზიის ეფერა სობა ჩამოეორმეეა ინგლისის მთავრობის და გამბერლეის ოლქის გეეეერნატორად დანეეიშნეს. მისი ადგილი ჩეუბარეა კოლეედისათვის.

— როგორც ეეკეე მოახსენებედი ეგეეერნდა, კაპის ახალეშენის ჩრდილოეთ მხარეს ქეეეშეერდომნი ეუეკანედნენ ინგლისის და ხელში იარაღი ეიღეს. შემდეგ მოსეედ დეეშეეეის სიტეეეთ, ნატალის ზოგიერთ ადგილსაც ამბოხება მოეუდენათ ინგლისის ქეეეშეერდომთ, თეეეეც ამ ამბის შესახებ კარგეკეედად არაეეერს ეეეეეეეთ ინგლისის საგენერალო. ჯარის გაზეთის ინფორეეეტორნი ეეეედნენ, რომ ლეედი-სმატის კარეშეა მეეოდ ჯარეეს თავისის ადრეზედ აეეედნენ ეოეეეედკეარ სურსათს და ხახზოგეოთ ბურების ჯარის-კენ ეეკეთ ეეკეფერა საკმაოდ აქეეთ.

ᲜᲐᲢᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘ ᲛᲐᲢᲘᲐᲜᲔ

ილია ფანიაშვილის საქმე

29 თებერვალს ტფილისის სამოსამართლო პალატამ განიხილა საქმე ილია ფანიაშვილისა, რომელსაც ისა ბრალდებოდა, რომ თავისს ძმის ნიკოლოოზ ფანიაშვილის მოკვლა განიზრახა. ილია ფანიაშვილს 1899 წელს, 24 სექტემბერს, ს.იფელ რუისში ჩხუბი მოსვლია თავისს ძმასთან და ამ ჩხუბის დროს მძიმედ დაუჭრია იგი.

ოლქის სასამართლომ ეს საქმე ეარშან დეკემბერში განიხილა ქ. ბორს. სასამართლოში გამოიჩვენა, რომ ძმებს ილია და ნიკოლოოზ ფანიაშვილებს ხშირად მოსდიოდათ ჩხუბი. უმთავრესად ამ ჩხუბის მიზეზი ვენახში მიმავალი გზა ყოფილა, რომელსაც ორივენი იჩემებდნენ. ოლქის სასამართლომ ბრალდებული ილია ფანიაშვილი დამნაშავედ სცნო და გადაუწყვიტა ყოველისავე უფლებისა და უპირატეს ობის ჩამორთმევა

ᲘᲕᲔᲠᲝᲜ № 45, 1900 Წ. 3

ᲓᲐᲛᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲘ

ᲛᲝᲛᲮᲡᲔᲡᲘ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡᲛᲘᲗ ᲛᲝᲛᲘᲛᲬᲔᲠᲘ ᲒᲠᲘᲗᲘ ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡᲘ ᲨᲠᲓᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

Თ. ᲧᲐᲜᲘ

* * *

ᲛᲘᲬᲐᲠᲬᲔᲚᲓᲐ თავისება ასრეთაა: შეგხვდება, ერთობასა და საეკეერეულზედ დაგეწე�ᲔᲑᲣᲚᲘ უსნობას; და გეკეიდეს რა და გამოგეეიხეკეეს, სანტარტეუს ეკეზელს.

ᲚᲐᲡᲣᲠᲫᲘᲔ

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲗᲘᲗᲘᲜᲘᲒᲜᲐ

(ამოკრეფილი ამბები)

1899 წელს მთელ დედამიწაზედ ოქროს მადნებიდგან ამოუღიათ სულ 1625 მილიონ ფრანკის ოქრო; 1898 წელს-კი-1500 მილიონ ფრანკისა. ავსტრალიასა და კანადას ზარშან უფრო ბევრი ოქრო მოუცია, ვიდრე 1898 წელს, ხოლო ტრანსვალს-1898 წელს უფრო ბევრი, ვიდრე ზარშან ავსტრალიიდგან 1898 წელს გამოუტანიათ 322 მილიონ ფრანკის ოქრო, კანადიდგან 71 მილ. ფრანკისა; შეერთებულ შტატებიდგან-338 მილ. ფრ. 1898 წელს. ავსტრალიიდგან-404 მილ. ფრანკისა, კანადიდგან 94 მილ. ფრ., შეერთებულ შტატებიდგან 376 მილ. ფრ., ხოლო ტრანსვალიდგან 379 მილიონ ფრანკის; ყველაზედ მდიდრად ოქროს მადნებით ტრანსვალია. ომი რომ არ დაეწყოთ, ზარშან იქიდგან უთუოდ 500 მილიონ ფრანკის ოქროს გამოიტანდნენ.

* * *

შერბურგში ერთ ინჟინერს გვარად ლობეფს გამოუგონია ახალი წყალ-ქვეშ მოსიარულე ნავი. ეს ნავი ისეა მოწყობილი, რომ წყალ ქვეშაც შეუძლიან სიარული და წყალზედაც, და იყიც, რომ ერთი ნაწილი ნავისა წყალ-ზედ იყოს, ხოლო მეორე კი წყალ ზემოდ. წყალზედ ნავს 250 მილის გავლა შეუძლიან, ხოლო წყალ ქვეშ—25 მილისა.

* * *

ამ ბოლოს დროს ამერიკაში ძალიან ბევრს ლაპარაკობენ ერთის სექტის შესახებ. ამ სექტას სახელად „Chrisin Scintists“ („ᲥᲠᲘᲡᲩᲩᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲔᲑᲘ“) ᲰᲥᲕᲘᲐᲜ. ᲡᲐᲮᲝ. გადოდ ამერიკა სახელ განთქმულია სექტებით; სულ ცოტა იქ 147 სექტაა. ᲗᲕᲘᲗ-ᲡᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ სექტა დაარსა ქ-ნმა მერი მაზონ-ბეეეერ-გლოეეერ-პატერსონ-ეედდისმ, რომელსაც, ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕ, მერი ბეეერ-ეედის ᲔᲑᲐᲮᲘᲐᲜ. ეს ქალი ნიუ გეემლშირში სტეეეერობს, ერთის რკინის გზის სადგურის მახლობლადაც. სექტა დაარსებულ იქმნა 1876 წელს; ეედის მაშინ მხოლოდ 6 მოწაფე ᲰᲥᲕᲔᲓᲐ. 1879 წელს მათი რიცხვი 26-მდე ავიდა; 1887 წელს სექტის წევრებმა ქალ-ბატონი ეედი პასტორად აირჩიეს. საოცარის სისწრაფით ეემატებოდა ამას შემდეგ სექტას წევრები: 1890 წელს სულ 8727 წევრი ᲰᲥᲕᲔᲓᲐ, 1897 წელს—40,000 წევრი და 350 პასტორი, ხოლო 1898 წელს—70,000 წევრი და 10,000 პასტორი. 1895 წელს ააგეს ᲑᲝᲡᲢᲝᲜᲘᲡ ერთ საუკეთესო ქუჩაზედ მშვენიერი ტაძარი, რომელიც ორ მილიონ ნახევარ მანეთად დაჯდა. დაარსეს ᲐᲒᲠᲗᲕᲘᲗ კოლეგიაც ანე სასწავლებელი, სადაც თავიანთ მოძღვრებას ასწავლიან. ამას გარდა სექტანტებს საკუთარი ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲪᲐ აქეთ. თავისს მოძღვრებას მისტრის ედდი 12 გაკვეთილად ასწავლის მსურველს და იღებს ამაში 1,500 ფრანკს. ამას გარდა ედდიმ წიგნიც-კი გამოსცა, რომელიც 166 ᲯᲔᲠ დაბეჭდა. ეს წიგნი ედდის მიმდევართთვის ისეთს საღმრთო წიგნს შეადგენს, როგორსაც მორწმენე ᲥᲠᲘᲡᲩᲩᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲗᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲮᲓᲘᲡ. მოძღვრება მისტრის ედდისა მეტად უცნაური რამ არის. ეს ქალბატონი თავისს წიგნში ამტკიცებს, რომ მატერია სულ არ არსებობსო. ღმერთი სულია და ყველაფერი იმის მიერ შემქმნილიც სულია, ხოლო რადგანაც მატერია სული არ არის, იგი არ არსებობსო. ასეთის მეტაფიზიკურის მსჯელობით არის აპრელებული იმისი წიგნი. სხეული მატერიაა,—განაგრძობს შემდეგ ედდი,—მატერია, როგორაც ვსთქვით, არ არსებობს, მაშასადამ, არც სხეული არსებობსო. რადგანაც სხეული არ არსებობს, მას არც ტანჯვა შეუძლიან, ხოლო ის, რასაც ჩვეულებრივ ტანჯვას, ᲬᲕᲔᲚᲔᲑᲐᲡ ეძახიან, მოჩვენებაა, თავისს თავის მოტყუებაა. ყველა ზედ საკვირველი ის არის, რომ ედდის განთლებულთა ᲨᲠᲘᲡᲘᲡᲐ მრავალი მიმდევარი ᲰᲥᲕᲗ.

ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲠᲘᲡᲣᲚᲔᲑᲐ.

რედაქციამ მიიღო 25 მან. ᲐᲖ. მაზეკელ თოფურიანისაგან, სსოფლელისაგან მაზონში მაწის ძარისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ, შეგრეფილი სოფელ ბაბუშერში.

შემოწირულთა სია: ᲜᲐᲮᲔᲚ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲐᲜᲘ 1 მ. 20 კ., გეორგი ᲚᲔᲥᲒᲘᲪᲔᲚᲐᲫᲔ 1 მ., ᲜᲐᲮᲔᲚ ᲛᲐᲠᲒᲘᲨᲕᲚᲘᲐᲜᲘ 1 მ., ᲜᲘᲜᲐ ᲒᲣᲜᲘᲐᲜᲘ 50 კ., ᲒᲣᲜᲗᲘ ᲜᲐᲠᲐᲯᲐᲜᲘᲐᲜᲘ 50 კ., ᲔᲘᲒᲝᲠ ᲬᲘᲬᲘᲐᲜᲘ 50 კ., ᲜᲐᲜᲐ ᲗᲝᲜᲐᲫᲔᲡᲐᲜᲘ 50 კ., ᲜᲐᲜᲐ ᲯᲐᲯᲘᲐᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 50 კ., ᲢᲠᲘᲤᲝᲜᲘ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 50 კ., ᲙᲘᲡᲢᲐ ᲑᲐᲯᲐᲯᲐᲜᲘ 50 კ., ᲑᲐᲯᲔᲚᲘ ᲑᲐᲖᲘᲐᲜᲘ 45 კ., ᲐᲜᲓᲠᲔᲐ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 40 კ., ᲓᲐᲗᲐ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲐᲜᲘ 40 კ., ᲞᲔᲢᲠᲔ ᲬᲘᲬᲘᲐᲜᲘ 40 კ., ᲒᲣᲗᲐ ᲙᲐᲯᲐᲜᲘᲐᲜᲘ 40 კ., ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲠᲐᲛᲘᲫᲔᲚᲘᲐᲜᲘ 40 კ., ᲒᲔᲝᲠᲒᲘ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 30 კ., ᲭᲘᲗᲣᲠᲐ ᲐᲜᲓᲠᲔᲐᲜᲘ 30 კ., ᲘᲐᲜᲔᲚᲘ ᲗᲝᲜᲐᲫᲔ 30 კ., ᲛᲔᲫᲘ ᲗᲝᲜᲐᲠᲔᲚᲘᲐᲜᲘ 30 კ., ᲓᲐᲗᲐ ᲡᲝᲚᲣᲠᲘᲐᲜᲘ 30 კ., ᲜᲘᲜᲐ ᲭᲘᲗᲣᲠᲐᲜᲘ 30 კ., ᲡᲐᲑᲐᲘᲐ ᲑᲣᲠᲩᲘᲫᲔᲚᲘ 25 კ., ᲤᲐᲠᲜᲐ ᲮᲘᲗᲐᲠᲐᲜᲘ 25 კ., ᲔᲠᲔᲚᲘᲗᲝ ᲛᲔᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 25 კ., ᲒᲐᲖᲗᲘᲗᲘᲜᲘᲒᲜᲐ ᲓᲘᲓᲘᲡᲐᲜᲘ 25 კ., ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝ ᲓᲘᲜᲝᲠᲔᲚᲘᲫᲔ 25 კ., ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲐ ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘᲐᲜᲘ 20 კ., ᲗᲣᲗᲣᲜᲘᲐ ᲨᲐᲚᲔᲚᲘᲫᲔ 20 კ., ᲣᲠᲐᲜ ᲓᲘᲛᲘᲢᲠᲘᲐᲜᲘ 20 კ., ᲜᲘᲜᲝᲛᲔᲚᲘ ᲗᲝᲜᲐᲫᲔ 20 კ., ᲠᲝᲖᲐ ᲛᲐᲠᲒᲐᲠᲘᲢᲐᲜᲘ 20 კ., ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲛᲘᲛᲔᲠᲘᲐᲜᲘ 20 კ., ᲯᲘᲜᲘ ᲡᲐᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲒᲣᲠᲒᲔᲜ ᲛᲐᲠᲒᲐᲠᲘᲢᲐᲜᲘ 20 კ., ᲢᲠᲘᲤᲝᲜ ᲛᲘᲛᲔᲠᲘᲫᲔ 20 კ., ᲒᲣᲜᲘᲐᲜᲘ ᲛᲐᲠᲒᲐᲠᲘᲢᲐᲜᲘ 20 კ., ᲐᲜᲓᲠᲔᲐ ᲡᲐᲯᲘᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲜᲘᲜᲝᲛᲔᲚᲘ ᲑᲝᲯᲘᲠᲣᲜᲘ 20 კ., ᲓᲐᲗᲐᲯᲐ ᲓᲘᲜᲝᲠᲔᲚᲘᲫᲔ 20 კ., ᲒᲯᲘᲥᲘᲐ ᲨᲐᲚᲔᲚᲘᲫᲔ 20 კ., ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲐ ᲨᲐᲚᲔᲚᲘᲫᲔ 20 კ., ᲓᲐᲗᲐ ᲡᲐᲯᲘᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲒᲐᲑᲠᲘᲔᲚ ᲡᲐᲯᲘᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲒᲔᲠᲢᲠᲣᲓᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲐᲜᲘ 20 კ., ᲜᲐᲜᲐ ᲨᲐᲠᲕᲐᲨᲘᲫᲔ 20 კ., ᲒᲝᲠᲒᲘᲐ ᲯᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲨᲐᲚᲕᲐ ᲛᲐᲠᲒᲐᲠᲘᲢᲐᲜᲘ 20 კ., ᲗᲝᲛᲐ ᲮᲝᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲗᲘᲛᲝᲗᲔᲐ ᲯᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲙᲐᲛᲝᲗᲔᲐᲐ ᲙᲐᲯᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲣᲠᲐᲜ ᲡᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲮᲐᲠᲗᲘ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲓᲐᲗᲐᲯᲐ ᲯᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲨᲐᲠᲕᲐᲜᲐ ᲛᲐᲒᲠᲘᲢᲐᲜᲘ 20 კ., ᲛᲐᲡ ᲭᲐᲯᲘᲠᲐᲜᲘ 20 კ., ᲗᲝᲛᲐ ᲮᲝᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲗᲘᲛᲝᲗᲔᲐ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲙᲐᲛᲝᲗᲔᲐ ᲙᲐᲯᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲣᲠᲐᲜ ᲡᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲮᲐᲠᲗᲘ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲓᲐᲗᲐᲯᲐ ᲯᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲞᲐᲮᲣᲚᲘ ᲯᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 20 კ., ᲜᲐᲜᲐ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 20 კ., ᲞᲐᲮᲣᲚᲘ ᲭᲘᲗᲣᲠᲐᲜᲘ 20 კ., ᲘᲐᲜᲔᲚᲘ ᲑᲣᲠᲩᲘᲫᲔᲚᲘᲫᲔ 20 კ., ᲭᲘᲚᲐᲠᲘ ᲛᲐᲒᲠᲘᲫᲔᲚᲘᲫᲔ 15 კ., ᲒᲝᲝ ᲭᲘᲗᲣᲠᲐᲜᲘ 15 კ., ᲒᲝᲩᲘᲐ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 15 კ., ᲜᲣᲡᲢᲝᲠᲘ ᲒᲝᲯᲝᲜᲘᲫᲔ 14 კ., ᲒᲣᲠᲒᲔᲜᲘ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 11 კ., ᲙᲘᲡᲢᲐ ᲡᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲜᲘ 10 კ., ᲛᲐᲯᲔᲚᲘ ᲯᲐᲨᲘᲫᲔ 10 კ., ᲩᲐᲠᲚᲘᲡ ᲢᲣᲠᲜᲘᲫᲔᲚᲘ 10 კ., ᲗᲣᲗᲣᲜᲘᲐᲜᲘ 10 კ., ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲙᲘᲚᲘᲐᲜᲘᲐᲜᲘ 10 კ., ᲡᲘᲛᲘᲡᲘᲜ ᲥᲘᲡᲐᲠᲗᲐᲜᲘ 10 კ., ᲗᲣᲛᲐᲜᲘ ᲛᲝᲠᲒᲝᲜᲘᲫᲔ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲯᲘᲜᲯᲘᲫᲔ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲝᲚᲘᲫᲔ 10 კ., ᲘᲐᲜᲔᲚᲘ ᲛᲝᲠᲒᲝᲪᲔᲚᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲐᲜᲐ ᲯᲐᲯᲘᲐᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲜᲐ ᲗᲝᲜᲐᲫᲔᲡᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲐᲜᲐ ᲯᲘᲯᲘᲐᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲜᲐ ᲭᲘᲗᲣᲠᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲝᲚᲘᲫᲔ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲐᲜᲐ ᲯᲐᲯᲘᲐᲜᲘᲡᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲜᲐ ᲭᲘᲗᲣᲠᲐᲜᲘ 10 კ., ᲒᲘᲜᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲜᲘᲝᲚᲘᲫᲔ 10 კ., ᲘᲐᲜᲔᲚᲘ

რუსეთის ამბებს, ოქაური ხალხის ცხოვრებას და თან გულში თრთოდა, ძმამ უცბად ანგარიში არ მომთხოვოს და დავთარი არ ამებნიოს, უხერხული სიტყვა არ წამოვროშოროო. ანდრია მალ-მალე მეორე ოთახისაკენ იყურებოდა, სადაც ამ დროს ზენობიერი ვახშმის თადარიგში იყო, და თან გუნებაში ᲰᲗᲥᲕᲠᲝᲗᲔᲓᲐ—„თუ ანგარიშ მომთხოვა სტეპკომ, ზენობიერი მაინც აქ იყოს იმ დროს, რომ ერთად მოგვიხდეს პასუხის-მგებლობაო“. მოიტანეს ვახშმი და ყველანი გემრიელს სუფრას შემოუსხდნენ. ძლივს მოეშვა ანდრიასაც გულზედ ლოდივით მოწოლილი ბოღმა.

— ეხლა კი საქიროა, ჩემო მაზლო, შენთვის საკოლოს ძებნას შეუდგეთ, სთქვა ზენობიერმა, როდესაც ხელში ღვინით სავსე ჭიქა აიღო და სტეპკოს სადღეგრძელო დალია.

— მეც ეხლა შენი და შენის საბედოს სადღეგრძელო უნდა დამეღლიენა, აიღო ანდრიამ ღვინით სავსე ჭიქა და სტეპკოს ჭიქას აძაკრავა. ღმერთმა გაგაბედნიეროს, ძმაო, და ვისურვებ შენთვის კარგ ქრთამ-მზითვიან საკოლეს—გეყოფა იმდენი ხანი უცხო ქვეყანაში ყოფნა, ეხლა უნდა დაჰბინავდე და შენს თაცსა და ოჯახს მოუარო.

— სადღეგრძელოსათვის კი მადლობას მოგახსენებთ, მაგრამ ცოლის შერთვაზე ფაქრი-კი ჯერ ნაადრევია. როგორც ამას წინადაც გეწერდით რუ-

ᲘᲕᲔᲠᲝᲜ № 45, 1900 Წ. 3

სეთიდგან, ჯერ მე სულ სხვა საზრუნავი მქონდა მოსაბარებელი საქმე მაქეს და როდესაც იმ ჩემს გულის ნადებს ავისრულებ, მაშინ ბაშფსტა არც მე ვიქნები წინაადმდეგი. ეხლა კი, როგორც ესთქვი, იმ საქმეს უნდა შეუდგე და დიდი მადლობელი ვიქნები თქვენი, თუ მომეხმარებით დღ შემწეობას მომეცემთ.

— აბა ჩვენ რა გზით შეგვიძლიან მოგეხმაროთ? სთქვა ანდრიამ და ცალის თვალით ცოლს შეხედა, შენ რაღას იტყვიო.

— ხომ იცი, ძმაო, ჩვენი ხალხი აუარებელი სიმდიდრის პატრონია — აქ ბლომად მოდის პური, ქერი, ფეტვი ღვინო, თამბაქო, საქონელი, ცხვარიც დიდ ძალი ᲰᲥᲕᲐᲥᲝ, მაგრამ ერთი შეხედე, რა ვვარ სიღარიბეში არიან ჩაფლულნი, შრომა-ᲯᲐᲯᲐ-გარᲯᲘᲚᲝᲑᲘᲡᲐᲜᲐᲒ ლმის არის წელეზზე ფეხი დაიდგან, მაინც მ'ᲨᲠᲐᲚ პურსა და წყალზედ ათენ-ᲐᲓᲐᲛᲘᲔᲜᲔ, რადგანაც ხახლი გამოფხეკილი აქვთ, შინ თითონ აღარაფერი რჩებათ რა ვის მიაქვს ეს იმათი სიმდიდრე, ვის ᲯᲘᲯᲮᲝᲑᲘᲗᲘ გადადის, აბა მითხარი?

— მაგათ რომ მოვლა შენახვის უნარი არა ᲰᲥᲝᲜᲔᲓᲐᲗ, ვისი ბრალია. —ირა, ძმაო, ეგ უნარზე არ არის დამოკიდებილი—აქ საქმე ისე არის დაყენებული, რომ უცილობლივ მაგათი ოფლით სხვანი გასუქდებიან. ეხ ეს აუარებელი სიმდიდრე რომ თითონვე უბრუნდებოდეთ, აბა მაშინა ნახე, რაგორი ცხოვრება ექნებათ—ᲥᲝᲜᲔᲑᲘᲠᲘᲒ სიმდიდრეს გონებრივი ამაღლება, განვითარება და ზნეობრივად განსპეტაკება მოჰყვებოდა.

— ეს სიმდიდრე როგორ უნდა დაუბრუნდეთ მაგათ უკანვე, ჩაერია ლაპარაკში ზენობიერი.

— აი, ყური დამიგდე ჩემო რძალო. ხომ იცი, ჩვენი სოფელი შუაგული სოფელია, ამას გარეშემო მრავალი სოფელი არტყია. აი, სწორედ ამ ჩვენ სოფელში ხალხი დაიარსებს ერთს საამხანაგო, სავაჭრო მაღაზიას, სახელად დაერქმევა „ᲙᲐᲯᲘᲠᲘᲜᲐ“, რომლის პატრონნიც თითონვე იქნებიან, რაც რომ სავაჭრო ექმნებათ თავიანთგანვე დაარსებულს საამხანაგო მაღაზიაში ივაჭრებენ, თავიანთს შრომის ნაყოფსაც იმავე მაღაზიაში მიიტანენ გასასყიდად, ყველა გასასყიდ სავაჭრო საქონელს თავისი ალალი ფასი ექნება წინდაწინვე დაწერილი, ასე რომ იქ არ შეიძლება მოატყუონონ ფასში, წონაშიზომაში და სხვა რაც მოგება ექნებათ, თითონვე გაიყოფენ თავიანთ შორიყოველ წლის თაებზედ. ის ათიათასი ჩარჩი-მოვაჭრენი კი, რომელნიც საწყალ ხალხს შეუბრალებლად სისხლსა სწუწნიდნენ, მშიერები დაიხოცებიან, გუდა-ნაბადს აიკიდებენ და კუდ ამოძუებულნი ნანაᲯᲐᲮᲝᲒᲐᲓ ცხრა მთას იქით გადაექაᲯᲘᲐᲜᲔ.

— მერე ვინ უნდა დააყენონ იმ საამხანაგო მაღაზიის ეძახი, თუ რა-ᲓᲚᲐᲐ „ᲙᲐᲯᲘᲠᲘᲜᲐ“, რომ რიგიანად წაიყვანოს საქმე, არ უღალატოს და თავისის ᲯᲘᲜᲝᲑᲘᲡ გასასუქებლად არ იზრუნოს უფრო, ვიდრე ავხანაგობის გულისათვის. ხომ იცი, ვინც თაფლში თითს ჩაᲰᲪᲧᲝᲤᲡ, უᲬᲠᲘ თითს თითონ გაილოკავსო.

— ᲥᲕᲘᲧᲐᲜᲐ მართალი ᲰᲐᲚᲘᲠᲘᲗ ხომ არ არის დახურული, განა რიგიან, მართებულ, სინიდისიერ ადამიანებს ვერ ვიშოვნით? სადაც სხვათა ოფლის მᲬᲚᲐᲮᲐᲪᲔᲑᲘᲗ და სისხლის მსმელები არიან, იქ უანგარო მირონცხებული მუშაკიც მოᲰᲪᲘᲠᲔᲑᲐ.

— მე კი არა მგონია ჩვენში მაგისთანა ღვთისნიერი და მერე ვაჭრობისაც ხეირიანად მცოდნენი იშოვნოთ და...

— აი თუნდ მაგალითად აგიღოთ შენ—ვაჭრობა აგერეგა თუ! შენ იქნები ერთი უფროსი ნოᲩᲐᲠᲗᲐᲒᲐᲜᲘ და გამგეობის წევრიც.

— მერე ჩემს დუქანს ვიღა უპატრონებს?..

— მაშინ რაღათ გინდა ცალკე დუქანი გქონდეს. შენი დუქნის საქონელი დაფასდება და იმის კვალობაზე საამხანაგო „ᲙᲐᲯᲘᲠᲘᲜᲐᲘᲡ“ იმდენი წილის ფული გეᲬᲔᲠᲔᲑᲐ შემოტანილი. წელან ხომ გითხარ, თითო პაი თითო თუმანი ეღირება მეთქი. რამდენი თუმნისაც ამოგიჩნდება საქონელი, იმდენი პაიც გეᲬᲔᲠᲔᲑᲐ.

— არა, არა, ჩემო მაზლო, აᲬᲘᲣᲛᲐᲢᲚᲔᲐ ზენობიერი, ჩვენის დუქნის

ᲘᲕᲔᲠᲝᲜ № 45, 1900 Წ. 3

ᲛᲝᲛᲚᲐ არასგზით არ შეიძლება და არც ხელს მოგვცემს ჩვენ სხვებთან გაამᲮᲔᲜᲔᲑᲐ.

— ჩემი ქონება ჩაᲬᲚᲣᲑᲐ იქ და მერე ვინ იქნება თავდები, რომ ეგ საქმე რიგიანად წაᲯᲐ. გარდა ამისა, მე ᲔᲮᲚᲐ ჩემთვის ბატონივით ვარ, სხვა რათ უნდა გავიხადო ბატონად, ᲬᲕᲔᲚ ხომ არ გამომლეᲪᲘᲐ, არა, ძმაო, მე მაგას არ ვიᲖᲐᲛ...

სტეპკომ დაინახა, ამათთან ᲧᲕᲔᲚᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘ გახდებოდა „საცა არა სᲯᲝᲜᲑ, გაცლა სᲯᲝᲜᲑ კარგისა მამაცისაგანაო“, ერთი ხელი კი ჩაიქნია და ბოლთის ცემა მორთო ოთახში ათასგვარ ფიქრებში გართულმა.

შუაღამემდის არ დასძინებია სტეპკოს, ლოგინში ხან ერთს გვერᲓᲘᲗᲔᲑᲘᲗ გადატრიალდებოდა, ხან მეორეზედ. „მაგათი რა იმედი უნდა ᲰᲥᲝᲠᲓᲔᲑᲘᲗ კაცს, ეგენი თითონაც ᲰᲥᲕᲚᲘᲤᲘᲐᲜᲔᲑᲘᲗ ᲮᲔᲚᲗᲘᲗ და აბა რა ᲯᲙᲣᲜᲗᲘᲗ მოუᲪᲘᲜᲔᲚᲐᲗ ჩემი წინადადება. საქმე აქაური შეგნებული კაცებსა და სამᲪᲘᲜᲔᲚᲝᲑᲘᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ უნდა დავიᲬᲘᲠᲔᲗ. მხოლოდ იმათის შემწეობით შეიძლება განეახორციელო ეს მათთვისეე სასარგებლო საქმე. მაშინ-კი კაპიᲠᲘ შეეკერებათ ჩემის ძმისთანა კერძო მოვაჭრეებს, რომელნიც ათას ვეგარის ᲮᲠᲘᲪᲙᲘᲗᲘᲗ, მოტყუებით ᲮᲐᲚᲮᲡ ᲭᲘᲪᲙᲕᲜᲘᲐᲜ, ᲐᲢᲧᲐᲕᲔᲑᲔᲜ. ᲔᲒᲔᲪ კი მაშინ ცხვარში ამოიკრავს, ინანებს. ანგარიში მოეთხოᲕᲝ მაგას, ერთი ᲕᲜᲐᲮᲝ როგორ პᲠᲘᲜᲐᲗᲚᲐᲓ გამოვა ჩემთან“!..

ᲓᲐᲓᲐᲜᲨᲛᲐ 10 Გ., ᲜᲓᲠᲐ ᲡᲝᲡᲔᲚᲝᲕᲘᲗ 10 Გ., ᲑᲝᲗᲝᲛᲘ ᲒᲐᲑᲣᲡᲙᲘᲠᲘᲗ 10 Გ., ᲑᲘᲡᲘᲡ ᲒᲚᲔᲜᲓᲘᲗ 8 Გ., ᲞᲐᲜᲔᲚᲘᲗ ᲜᲘᲜᲝᲛᲝᲠᲯᲘᲗ 5 Გ. ᲑᲘᲐᲜᲐ ᲜᲐᲬᲣᲠᲑᲔᲑᲘᲗ 5 Გ., ᲒᲐᲑᲠᲝ ᲗᲝᲜᲓᲣᲠᲘᲗ, 5 Გ., №№ 2 Დ. 12 Გ., ᲡᲣᲚ 25 ᲗᲐᲜ. ᲐᲛ ᲤᲣᲜᲯᲘᲡ ᲘᲛᲝ 572 ᲗᲐᲜ. 66 ᲙᲐᲞ., ᲐᲛᲘᲗᲝ ᲨᲔᲣᲓᲒᲐ 597 ᲗᲐᲜ. 66 ᲙᲐᲞ.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲐ

(რუსეთის დეპეშათა საᲒᲔᲜᲢᲝᲡᲒᲐᲜ)

1 მარტი

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. 1 მარტს, მეფეᲒᲐᲜᲛᲐᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲚᲝᲑᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐᲪᲕᲚᲔᲚᲘᲡ წლის თავს, პეტრე-პავლეს ეკᲚᲔᲡᲘᲐᲨᲘ ᲒᲐᲠᲓᲐᲮᲓᲘᲚᲘ ᲘᲧᲝᲜᲐ ᲬᲘᲠᲐᲒᲐ და პანაშვიდი. დაესწრნენ: ხელმწიᲤᲔ იმპერატორი, დედოფალნი იმპᲔᲠᲐᲢᲠᲘᲪᲐᲜᲐ მარიამ თეოდორეს ასული და ალექსანდრა თეოდორეს ასული, ხელმწიფე მემკვიდრე, დიდნი მთავარნი და მთავრინანნი.

ᲞᲔᲜᲖᲐ. დეკანოზის მასლოვსკის მკვლელი იპოვნეს,—იგი ადგილობრივი გლეხია. მკვლელი ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘᲨᲘ გამოტყდა.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. ლუნდინსნეკიდგან დეპეშით იუწყებიან 10 მარტს: „ინᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲝᲠᲘ ᲐᲤᲘᲪᲘᲠᲘ ᲯᲐᲠᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘᲡᲐ ᲠᲐᲨᲘᲗ 29 ᲗᲔᲑᲔᲠᲕᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲰᲒᲠᲔᲜᲣᲚᲘ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲠᲘᲪᲮᲕᲐᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲠᲐᲨᲛᲘᲡ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲠᲔᲑᲘᲡᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲜᲘᲪ ᲒᲐᲛᲝᲪᲘᲮᲓᲔᲜᲣᲚᲘ 5900 ᲗᲝᲜᲘᲡᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲐᲝᲛᲐᲠ ᲛᲐᲡᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲪᲔᲛᲐᲓ. ᲘᲛᲘᲓᲘᲐ ᲐᲥᲕᲗ, ᲠᲝᲛ ᲡᲮᲒᲐ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘ ᲤᲔᲚᲓᲛᲐᲠᲨᲐᲚᲘ ᲗᲝᲤᲘᲡᲘᲐ. ᲛᲐᲗ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲡ, ᲠᲝᲛ ᲡᲮᲒᲐ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲗᲘᲡ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲑᲔᲠᲫᲚᲔᲑᲘ ᲒᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲗᲐᲜ ᲓᲐᲰᲯᲐᲠᲘᲡᲣᲚᲐ. ᲯᲐᲠᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲜᲡ ᲡᲚᲔᲓᲔᲝᲜ ᲠᲘᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲘᲮᲓᲔᲑᲐ. ᲔᲒᲘᲠᲘᲡᲐᲜ ᲨᲔᲢᲐᲜᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲕᲐ ᲠᲐᲖᲘᲗ 29 ᲗᲔᲑᲔᲠᲕᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲰᲒᲠᲔᲜᲣᲚᲘ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲠᲘᲪᲮᲕᲐᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲠᲐᲨᲛᲘᲡ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲜᲘᲪ ᲒᲐᲛᲝᲪᲘᲮᲓᲔᲜᲣᲚᲘ 5900 ᲗᲝᲜᲘᲡᲘᲐ ᲓᲐ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲘ ᲡᲐᲝᲛᲐᲠ ᲛᲐᲡᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲡᲐᲪᲔᲛᲐᲓ. ᲘᲛᲘᲓᲘᲐ ᲐᲥᲕᲗ, ᲠᲝᲛ ᲡᲮᲒᲐ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲗᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘ ᲤᲔᲚᲓᲛᲐᲠᲨᲐᲚᲘ ᲗᲝᲤᲘᲡᲘᲐ. ᲛᲐᲗ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲡ, ᲠᲝᲛ ᲡᲮᲒᲐ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲗᲘᲡ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲑᲔᲠᲫᲚᲔᲑᲘ ᲒᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲗᲐᲜ ᲓᲐᲰᲯᲐᲠᲘᲡᲣᲚᲐ. ᲯᲐᲠᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲜᲡ ᲡᲚᲔᲓᲔᲝᲜ ᲠᲘᲒᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲘᲮᲓᲔᲑᲐ ᲒᲐᲣᲬᲘᲠᲐ ᲑᲠᲐᲑᲐᲜᲢᲘᲡ, ᲙᲐᲪᲘ ᲒᲐᲣᲒᲖᲐᲕᲜᲔᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲐᲢᲧᲝᲛᲝᲜᲘᲡᲣᲚ ᲛᲔᲛᲐᲛᲑᲝᲗᲘᲡᲐ ᲓᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲑᲐ. ᲔᲕᲠᲝᲞᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲜᲘᲡ ᲩᲐᲠᲗᲕᲐ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲞᲘᲠᲘ ᲛᲝᲛᲐᲒᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲑᲐ. ᲙᲠᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲢᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲨᲔᲡᲐᲫᲚᲔᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲛᲝᲗᲐᲕᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲗᲮᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲤᲠᲘᲙᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲕᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲑᲐ. ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗ ᲐᲤᲠᲘᲙᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲕᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲑᲐ. ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲛᲝᲛᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲑᲐ.